

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

Sklepi Sveta z dne 10. maja 2010 o Europeani: naslednji koraki

(2010/C 137/07)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

- vzpostavitev evropske digitalne knjižnice Europeana, ki ponuja večjezičen spletni dostop do digitalnega kulturnega gradiva iz vse Evrope (knjige, časopisi, fotografije, filmi in avdiovizualna dela, arhivski dokumenti, muzejska dela, arhitekturna in arheološka dediščina itn.), je odlična priložnost za predstavitev kulturne dediščine držav članic, poenostavitev dostopa do te dediščine in povečanje njenega poznavanja,
- digitalizacija, spletna dostopnost kulturnega gradiva držav članic in digitalno arhiviranje so ključni za poudarjanje pomena te kulturne dediščine, spodbujanje ustvarjanja vsebin in za razvoj novih spletnih storitev;

OB OPOZARJANJU NA:

- sklepe Sveta z dne 13. novembra 2006 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva in digitalnem arhiviranju,
- sklepe Sveta z dne 20. novembra 2008 o evropski digitalni knjižnici Europeana, ki so prvi spodbudili politiko razvoja te skupne platforme za dostop do evropske kulturne dediščine,
- končno poročilo skupine strokovnjakov na visoki ravni o digitalnih knjižnicah „Digitalne knjižnice: priporočila in izzivi za prihodnost“,

Z ZANIMANJEM POZDRAVLJA:

- Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 28. avgusta 2009 „Europeana – naslednji koraki“, s katerim se je začel postopek posvetovanja, med katerim naj bi preučili najprimernejše načine, kako z Europeano in ustreznimi politikami za digitalizacijo, spletno dostopnost in digitalno arhiviranje zagotoviti trajno razpoznavnost evropske kulture v digitalnem okolju,
- cilj, da bi bilo do konca leta 2010 prek Europeane na spletu na voljo 10 milijonov digitaliziranih del,
- Sporočilo Komisije z dne 19. oktobra 2009 o avtorskih pravicah v gospodarstvu znanja, ki izrecno obravnava pravne izzive, s katerimi se soočajo knjižnice in arhivi pri digitalizaciji svojih zbirk;

Z ZANIMANJEM PRIZNAVA:

- evropsko posvetovalno skupino („comité des sages“) za digitalizacijo, ki je bila ustanovljena s strani Komisije na podlagi razprav na seji Sveta za izobraževanje, mladino in kulturo 27. novembra 2009 in bo obravnavala zlasti vprašanja s področja javno-zasebnih partnerstev; skupino poziva, naj opravi obsežna posvetovanja in na najboljši možni način uporabi prispevke držav članic in zadevnih zainteresiranih strani ter po potrebi zagotovi redne informacije o svojih dejavnostih;

OPAŽA:

- dosedANJI napredek, ki je privedel do ustanovitve Fundacije za evropsko digitalno knjižnico in začetka delovanja prototipa Europeana 20. novembra 2008, ki predstavljata odločilen korak v tem procesu,

- da bosta naslednja mejnika predstavitev „Europeane 1.0“ leta 2010 in nato utrditev platforme;

IZPOSTAVLJA:

- organizacijske, pravne in finančne izzive pri digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter digitalnem arhiviranju, kot so vprašanja, povezana s pravicami intelektualne lastnine, in potreba po zagotovitvi dopolnilnega financiranja za digitalizacijo, ki bi lahko vključevalo javno-zasebna partnerstva,
- da je treba zagotoviti, da bodo Komisija in države članice k tem izzivom pristopale vzporedno s spodaj navedenimi ukrepi, da bi se Europeana uveljavila kot osrednja struktura in skupna točka dostopa do kulturnih vsebin,
- da si morajo države članice in Komisija, pa tudi organi in institucije, ki dejavno sodelujejo v Europeani, v prihodnjih letih še bolj prizadevati za kvantitativno in kvalitativno razširitev in obogatitev vsebin Europeane;

POUDARJA NASLEDNJE:

- evropske kulturne ustanove bi si morale s skupnimi močmi prizadevati za nadaljnji razvoj Europeane in izboljšanje portala, med drugim z bolj usklajeno in privlačno predstavitvijo digitaliziranih vsebin, upoštevanjem vidika večjezičnosti in izboljšanjem iskalnih pripomočkov za zadovoljitev potreb in izpolnitev pričakovanj uporabnikov,
- za dolgoročno utrditev Europeane je treba pri modelu trajnostnega financiranja in upravljanja upoštevati poslanstvo Europeane, da zagotovi kar najširši čezmejni dostop do kulturnih zbirk, evropsko razsežnost in značaj spletnega mesta, pa tudi pomembno vlogo kulturnih ustanov,
- digitalizacijo in spletno dostopnost naše kulturne dediščine je treba uresničevati ob popolnem spoštovanju pravic intelektualne lastnine; potreben je hiter napredek pri iskanju uporabnih rešitev za digitalizacijo del, ki se ne tiskajo ali distribuirajo več in njihovo dajanje na splet, ter za reševanje vprašanja del neznanih avtorjev;

MENI, DA JE TREBA ZA NADALJNI RAZVOJ EUROPEANE:

- povečati število predmetov, tj. prosto dostopnih del in tudi del, za katera veljajo pravice intelektualne lastnine, iz knjižnic, muzejev, arhivov in avdiovizualnih zbirk,

dostopnih prek portala, ob polnem spoštovanju pravic intelektualne lastnine, in pri tem uporabiti kvalitativni pristop, ki bo poudaril raznolikost in bogastvo evropske kulturne dediščine; nadaljevati skupno prizadevanje za zagotovitev kar najširše razpoložljivosti prosto dostopnih del po njihovi digitalizaciji,

- še naprej spodbujati širšo zemljepisno pokritost ter iskati boljše ravnovesje med različnimi vrstami vsebin, ki jih nudi Europeana (knjige, fotografije, arhivski dokumenti, kinematografsko in avdiovizualno gradivo, muzejske zbirke itd.), ob upoštevanju posebnih potreb vsebin, ki imajo veliko virov, kot je npr. avdiovizualno gradivo,
- v celoti upoštevati jezikovno raznolikost kot eno ključnih značilnosti evropske dediščine in razširiti večjezične vidike spletnega mesta Europeana, zlasti z obravnavanjem večjezičnega iskanja in samodejnega prevajanja,
- zagotoviti, da bo imel osrednje mesto uporabnik, in nadaljevati analizo potreb in profilov uporabnikov, tudi za ugotavljanje specifičnih aplikacij ter mehanizmov, vključno s tistimi, ki spodbujajo interaktivnost, tako da uporabnikom omogočajo, da dejavno prispevajo k spletni strani, istočasno pa sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev, da je vsebina naložena v skladu z ustreznimi pravnimi predpisi. Kjer je mogoče, bi morale nove aplikacije Europeane uporabljati odprte formate, da se omogoči vključenost kar najširše skupnosti razvijalcev in olajšata ustrezna ponovna uporaba in prilagoditev programskih vsebin Europeane v drugih kontekstih,
- ozvestiti kulturne ustanove po Evropi, ki bi lahko prispevale gradivo, in potencialne uporabnike o Europeani. Pomembno vlogo bi tu lahko imelo sodelovanje z izobraževalnim in raziskovalnim sektorjem, ki ga je treba nadalje preučiti,
- upoštevati raznolikost različnih kulturnih institucij v Evropi, da se zagotovi, da bi imele vse institucije, vključno z najmanjšimi, možnost sodelovati pri razvoju Europeane,
- še naprej razvijati sklop jasnih in široko sprejetih najnižjih standardov medoperabilnosti ter spodbujati ustanove, ki zagotavljajo gradivo, da jih uporabijo. To bo v pomoč kulturnim ustanovam, ki morajo v postopku digitalizacije upoštevati potrebo po skladnih visokokakovostnih metapodatkih, saj so ti ključni pri iskanju digitaliziranih predmetov in vzpostavljanju povezav med njimi,

- skušati vzpostaviti trajnostni model financiranja in upravljanja Europeane kot skupne točke dostopa do evropske kulturne dediščine in zagotoviti optimalno uporabo finančnih instrumentov, ki so na voljo za financiranje digitalizacije na nacionalni in evropski ravni,
- preučiti morebitno vlogo javno-zasebnih partnerstev za digitalizacijo, da bi povečali zbirke, ki so dostopne prek Europeane, ob tem pa upoštevati potrebo po ustrezni zaščiti interesov imetnikov pravic, uporabnikov in sodelujočih ustanov –

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

- si še naprej skupaj prizadevajo za cilje, določene s sklepi Sveta z dne 13. novembra 2006 o nacionalnih strategijah za digitalizacijo in spletno dostopnost kulturnega gradiva ter digitalno arhiviranje in sklepi Sveta z dne 20. novembra 2008 o dostopnosti digitaliziranega gradiva prek evropske digitalne knjižnice „Europeana“,
- nadaljujejo in krepijo svojo podporo projektom digitalizacije, ki jih izvajajo njihove kulturne ustanove, da se poveča število predmetov iz knjižnic, muzejev, arhivov in avdiovizualnih zbirk iz vseh držav članic ter spodbujajo, na primer prek pogojev za financiranje digitalizacije, njihovo razpoložljivost prek Europeane in najširši možni dostop uporabnikov do njenih vsebin,
- še naprej ozaveščajo kulturne ustanove na vseh ozemeljskih ravneh, na primer z organizacijo informacijskih sestankov v podporo zagotavljanju vsebin projektu Europeana, bodisi neposredno, bodisi prek nacionalnih, regionalnih ali tematskih združevalnikov,
- do konca leta 2013 in dokler ne bo vzpostavljen trajnostni model financiranja in upravljanja prostovoljno zagotovijo

potrebno raven podpore Europeani kot dopnilo k financiranju Skupnosti;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ:

- prispevajo k ozaveščanju širše javnosti o Europeani ter prepoznavnosti tega spletnega mesta med potencialnimi uporabniki, na primer z organiziranjem kampanj v sodelovanju s kulturnimi ustanovami,
- omogočajo in spodbujajo izvajanje jasnih in skupnih najnižjih standardov za medoperabilnost digitalizirane kulturne vsebine Europeane,
- v okviru strokovne skupine držav članic za digitalizacijo in digitalno arhiviranje ter v sodelovanju z Europeano pripravijo načrt s priporočili za uravnoteženo povečanje vsebine, dostopne prek Europeane, ki bo pokrivala vse države članice in področja (beseda, avdio, zvok, slika), vključno z umetniškimi deli evropske kulturne dediščine, ki jih izberejo države članice; ter v okviru te skupine strokovnjakov nadaljujejo sodelovanje z Europeano o vprašanjih, povezanih z modelom upravljanja in financiranja ter strateško usmerjenostjo spletne strani;

BREZ VPLIVA NA PRIHODNJA POGAJANJA O FINANČNEM OKVIRU 2014–2020 POZIVA KOMISIJO, NAJ:

preuči možnost, da v razumnem času in ob upoštevanju teh sklepov pripravi predloge trajnostnega financiranja Europeane po letu 2013 in ustreznih politik, skupaj z vizijo–vključno z vprašanji, povezanimi z upravljanjem–za krepitev in razvoj Europeane kot bistvenega in prevladujočega referenčnega orodja digitalne dobe, ki bo omogočilo, da bo evropska kulturna dediščina postala dostopna vsem in da se bosta okrepila njena privlačnost in pomen za sedanje in prihodnje generacije.